

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Expositio Cavsarvm Quibus S. R. M. Sveciae bellum à
Rege Regnoque Daniae sibi illatum, etiam post Pacem
Roschildiae initam, continuare coacta fuit**

Coyet, Peter Julius

[S.l.], 1658

Lit. Y. Literae Beuningii & Excerpta ex iisdem, quae toti huic libro & Tractatibus Hafniensibus, praeprimis circa exclusionem peregrinae classis bellicae è mari Balthico non parum lucis foenerantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10534

Articulus Recessus additivi de ex- clusionem peregrinæ classis bellicæ è mari Balthico.

VTræque S. S. R. R. M. M. Regnaque Sveciæ & Daniæ obligata erunt & tenebuntur, non solum omnibus viribus, & quantum ipsis possibile est, impedire & avertere, ne peregrina quædam classis bellica hostilis, cuiuscunque etiam sit, per Oresundum sive fretum Balthicum in mare Balthicum transeat; sed & similiter nullatenus in posterum permittere, ut alius aliquis præter boreales hosce Reges atque Regna, sive portus in mari Balthico possideat, sive aliis in locis habitet, sub quocunq; demû prætextu id fieri possit, classem bellicâ ibi habeat, apparet, vel exerceat. Lit. X.

Memoriale Residentis Brandebur- gici Dn. Dn. Ordinibus Fœderati Belgii exhibitum, in quo nomine Principalis sui contra S. R. M. Sveciæ auxilia flagitat.

*Quia dum hæc typis imprimebantur, ad manus non erat, sub finem operis
forsitam adicietur.* Lit. Y.

Literæ Beuningii & Excerpta ex iis-
dem, quæ toti huic libro & Tractatibus Hafniensibus,
præprimis circa exclusionem peregrinæ classis bellicæ è mari Bal-
thico non parum lucis fœnerantur.

Excerpta ex literis de dato Hafniæ, die 2. Maji Anno 1658.

Ick heb jongstmael aen haer Ho. Moogende als meede aen U. Ed. geschreven den 5. deefes Maents; t' geen vermits de doenmaels vertrocken Post niet verre van deese Stadt op wech syn Valiser verlooren heeft, ende hier daeromme sich voor vluchtich heeft gestelt, per duplicaet nevens gaet. De Holsteynsche Differentien syn nae veele scherpe debatten seer verre gebracht, dat aende Deente syde de Souverainiteyt vant Hartochdom Sleswyck
wyck

Lit. Y.

EXaravi proximè præterita d. quinta Maji tam ad Præpot. S. Celsitud. quam ad Te ipsum literas, quas siquidem tabellarius tunc temporis hinc profectus non procul urbe isthac manticam suam amiserat, sibi que propterea fuga consuluerat, denuo his adjunctas transmitto. Controversiæ Holsaticæ post acerrimas con-

wyck en het Ampt Suavelstede affgestaende synde, alleen in Questie blyft Dispositie overt' Capitel en Capitulare Goederen van Sleswyck, welke voor de eene helft staen aen syn Mayst: van Dennemarck, ende voor de andere aen den Hartoch van Holsteen, de Hartoch int' geheel eyscht aen sich te hebben; Soo ick verneem, sal die Questie noch deesen Dach by verdrach off by verblyff aen de Heeren Mediateurs, affgedaen worden, ende dies op 't uytterste van de tyt daer toe bestemt het point van de Holsteynsche Satisfactie worden getermineert. De Heeren Swetsche Ambassadeurs hebben daer ontrent seer stercke Devoiren gedaen, ende om die te meer naedruck te geven ten laefften opentl. getoont Ordres vanden Coninck haer Meester, om de Swetsche Armeé niet te laeten afftrecken, voor ende alect de Hartoch van Holsteyn contentement soude hebben becoomen; Ick vinde nochtans, die meenen sulcx geen ernst sy, ende dat de Swetsche gevat synde, met vaste Hoope ende Vertrouwen (immers soo sy seggen) van de Keurvorst van Brandenborgh wederom voor Haer te sullen hebben, al de well confidereeren, hoe veel het verhaesten van haer marche nae Pomeranien importeert, om dien aengaende verfeckert te syn, om deselve door deese Cleynicheeden van de Holsteynsche Saecken, als haer niet anders soude wederhouden, 't alderminste te laeten retardeeré.

Maer

contentiones eosusque provectæ sunt, ut à Danis independens & absoluta potestas, quam Suværenitatem vocant, in Ducatum Slesvicensem, & Præfectura Svabstedenensis concessa fuerit, & solummodo controversa adhuc maneat dispositio super Capitulum & bona quædam Capitularia Slesvicensia, quorum quidem dimidia pars ad Sacram Reg. M. Dania, altera vero ad Ducem Holsatiæ pertinet, sed quæ universa sibi Dux attribui deposcit. Quantum ergo percipio, controversia ista adhuc hodie vel per mutuam compositionem, vel remissionem ad iudicium Dominorum Mediatorum decideret, quando quidē extremum ferme temporis punctum, intra quod satisfactio Holsatica finiri debebat, imminet. Domini Legati Suedici hoc in negotio plurimum laboris impenderant, & ut majori cum efficacia causam suam agerent, ad extremum palam præ se tulerunt, quod à Rege ac Domino suo iussi essent, discessum exercitus Suedici non prius promoveri, quam Dux Holsatiæ satisfactionem obtinisset. Equidem licet quosdam reperire, qui simulatè agi contendunt, quodque Succi, firmiter sibi, ut ubique gloriantur, persuadentes, Electorem Brandenburgicum iterum ipsorum partes arrepturum, & cum iis facturum, optime perpendant, quantum momenti sit in festinato itinere exercitus sui in Pomeraniam, ita ut sicætera abire parati, & circa ista an rem certi forent, nec amplius quidpiam

G

resta-

Maer niet te min geven de voorsch. Dreygementen naebedencken, ende
maecken scrupuleux de geene, die een gereconcilieerde Vyant met de
Waepen in ende rontom haer Lant, en geen Middelen by der Hant
hebben, selfs op de securiteyt van de Hoofststadt van't Ryck met noodige
Befettinge te voorsien. Men hadde daertoe, soomen my seyt, uyt de Wer-
vinge inde Verenichde Neederlanden aengestelt, een bequaem aental
» K. y. volck vervvacht, en is daeromme met my iterativelyck ende ernste-
» lyck geclaegt vvegens syne Mayst: over de Schae de en Ongeleegenthe-
» den, vvelcke aen desselvs Saecken en Consilia toegebracht syn, vermits
» door het aenhouden van eenige gevvorvene Volckeren in Hollandt, syn
» Mayst. van't voors. syn Oogmerck is versteecken, ende alle desselvs Wer-
vingen geturbeert vworden. Ick vinde deese Heeren daer over seer ver-
drietsaem, ende te gelyck teegen vvoordich seer ingenoomen met de opi-
nie, dat de Croon Svveeden soo groote deffeynen heeft, als oyt, ontrent
het amplieeren van haer Macht, ende in Apparentie is, om in deselve te
reüfleeren, soo door haer eygen force, en Vigeur van haer prompte Re-
» solutien, als door Svvecheyt en Irrefolutie van anderen, insonderhey de-
» vyyle het geene de Heeren Svveetsche seggen van den Heere Keurvorst
van Brandenborgh op haer syde de sullen hebben, geloof vint, en selfs by
de Ministers van Poolen hier gevveest vwort, dat syn Churvorstl. Durchl.
alleen temporiseert met Poolen en Oostenryck, immiddels hy occasie aff-
vvaecht om sich met Svveeden te reconcilieeren. De Heeren Svveetsche
Ambassadeurs syn niet te min eenighints geallarmeert, ofte mae-
cken semblant van geallarmeert te syn, ter oorsaecke deesen Coningk den
Heer Veltmarschalck Everstein ende Leut. General Schack ende enige
andere vreemde Officieren in syn Dienst blyft behouden, ende syn buy-
renlantsche Wervingen laet continueeren, ende hebben begeert vande
Intentie van deese Mayst. daer ontrent gesclairciffiert te syn, ende een
schriftelycke Acte door de vvelcke de Croon Svveeden vvorde gerust ge-
rust gestelt van datmen ter Oorsaecke van de overgeleeverde Clacchten,
voor gepretendeerde Contraventien van't Vreedens Tractaet, vande
Deensche syde niet daer teegens sal remüeeren.

Et paulo post.

DEN Coninck van Svveeden is ten uyttersten gesint t' Eylant Ween
aen sich te hebben, maer syn Mayst. van Dennemarck verclaert sich
» even soo ongeneegen om t' selve afftreden, ende seyt het lie ver soo verre
» te sullen laeten coomen dat hy syn Vrunden suode hebben aentspreken.
» Maer soo die haer de saecke niet souden aentrecken, syn de Heeren Svveet-
» sche in Staet om alleste connen doen, ende deese Heeren in nootsaecke-
» lyckhey van alles te moeten liden. De Tractaeten over de Alliantie
met

restaret, à minutiis istis Holsaticis ne momentum quidem se retardari paterentur. Nilominus comminationes istæ laqueos & scrupulos injiciunt iis, qui hostem reconciliatum & armatum in visceribus suarum Regionum, & eas undiq; cingentem vident, se ipsos verò ab omni penitus ope destitutos, ut ne quidem tantum militum præfidiariorum adsit, quantum ad securitatem metropolis Regni requiratur. Equidem Danis fuerat animus, ut mihi quidem dicitur, idonea & sufficienti militum manu è conscriptionibus in Fœderato Belgio institutis Urbi suæ primariæ prospexisset. Unde variæ & gravissimæ querelæ nomine S. R. M. iterato ad me deferuntur, quod per detentionem militum quorundam collectorum in Batavia, rebus & consiliis Danicis non parum damni & incommodorum illatum, quodque ex illo capite S. R. M. à præfixo sibi scopo nimis quam longe abducta militumque collectus omnes dissipati sint. Sane Ministri hujus Regni factum istud quam ægerrime ferunt, & simul hoc tempore penitus infecti & imbuti sunt opinione illa, Regnum Sueciæ, si unquam alias, nunc certe de amplianda sua potentia ingentes concepisse animos, & nimis alta spirare; nec de prospero, Suecisque optatissimo eventu ullum esse dubium, tum ob proprias quibus Regnum istud pollet, vires, & vigorem audacium suorum decretorum, promptissimaque eorundem executione, tum ob debilitatem aliorum & timiditatem: præsertim cum plenam fidem inveniat, quod ipsimet Sueci ubiq; jactitant, Dominum Electorem Brandenburgicum ab ipsorum partibus denuo stare velle, & Ministri Regis Poloniæ heic commorantes itidem non parum metuant ne illud fiat, Suamque Celsitud. Elector. in negotiis cum Polono & Austriacis scenæ tantum intervenire, & interea occasiones aucupari, quò iterum cum Suecia reconciliari possit. Hoc non obstante Domini Legati Suedici non nihil turbati & commoti sunt, vel simulant turbati se ac commoveri, quod Rex Daniæ Dominum Campi Marechallum Ebersteinium, Locumtenentem Generalem Schack, pluresq; alios Officiales extraneos non dimittat, sed ulterius sibi obstructos velit atq; obligatos; militesque in exoticis regionibus conscribere non desistat. Hinc quo de intentione S. R. M. Daniæ circa rem istam certi esse possent ut sere Legati Suedici, ut per Amnestiam quandam scripto comprehendendam Regnum Sueciæ securum redderetur, ne propter incusationes & gravamina, quarumque insimulatur, nuper factæ pacis violationes Dani olim novas turbas concitare velint.

Et paulo post.

Rex Sueciæ enixissime contendit Insulam Wenâ sibi vindicare, S. verò R. M. Daniæ eodè studio in contrariû nititur, & illam cedere omnino renuit, mavultq; rem eo deduci, ut amicorum suorum opem propterea im-

met de Heeren Swetsche Ambassadeurs, nae dat sy eenigen tyt still hadden gestaen, syn deese Weeck, nae het incoomen van de Tydingen van dissipeeren van syne Mayst. Werving, gereassumeert, en is teegens het Swetsche Project een ander overgelevert, bevattende, soo ick bericht ben, een Voorlach van een defenive Ligue, welke sich alleene soude extendeeren over beyde de Rycken, ende over geen geconquesteerde Landen, ende niet obligatoir soude syn teegens de Vyanden vvelcke de Croon Svveden ter Oorsake van desselvs teegen vvoordige Oorlogen soude moogen krygen: De Svveetsche hebben hierop geantvort, ende blyven, soo my geseyt is, in substantie by haer voorige Concept, maer sullen apparentelyck naeder coomen, hebbende in een Visite op gisteren teegens my geseyt, dat t' voornaemste Poinct, te vveeten, d' exclusie van vreemde Oorlochs-Vlooten uyt d' Oostzee, by het Vreedens-Tractaet, geaccordeert synde, de Handeling van de voorsch. Alliantie soo verre vvas gebracht, datse in een Dach conde geslooten vworden.

Excerpta ex literis Beuningii, de dato 16, 26,

Anno 1658. Haff.

DE Heeren Svveetsche Ambassadeurs hebben op haer Verfoek voor twee Daegen vveederom gevveest in Conferentie met deesen Coningk, over de geprojecteerde Alliance, en op nieuwvs seer ernstelyck gedrongen op t' Poinct van exclusie van alle vreemde Oorloch Scheepen uyt ne Oostzee: en om t' selve soo claer gestelt te hebben, dat op de restrictie tot vyantlycke Vlooten in het Tractaet van Vreede, geen exceptie soude connen vworden gemaect, maer aen alle Scheepen van Oorloch, t' sy die tot Secours van de geattacquerede, tot Securiteyt van Vrunden, of tot Convoy van Coopvaerders vvierden gebruyckt, den Toeganck en vaert op d' Oostzee soude blyven verbooden, en met gemeene Macht verhindert. T' is secker datmen van de Svveetsche syde hierinne groote Chaleur gebruyckt, en devvyle met persuasive reedenen niet aenneemelyck can vverden gemaect een Saeck die haer Ho. Mo. en Engelandt teegen souden syn, en dese Croon geen Voordeel soude toebrenghen; maer ter contrarie obligeeren, om met haer Macht de Svveetsche Deseinen op de Landen ende Steeden op d' Oostzee te helpen bevorderen, ende haer te Conquesten van t' geen aen die Zee resteert faul te maecken, ofte met Svveden contentie hebben over non-observantie van een Alliantie; soo schynmen van verredenselven Dvvang, diemen inde Saeck van Holstein gebruyckt heeft, oock in deesen te vwillen employeeren, ende soude een vande hooge Ministers vande Croon Svveden teegen een vande Heeren Deensche Rycxraeden geseyt hebben, soo deselve overschryft, dat de
Svveet-

plorare necesse habeat. Et siquidem illi nullam hujus rei curam egerint, Sueci jam in eo statu versantur, ut omnia efficere possint, Dani vero, ut omnia pati & tolerare cogantur. Tractatus Fœderis cum Dominis Legatis Suedicis, qui aliquandiu hætenus quieverant, sive potius friguerant, hac hebdomade ob allatum de S. R. M. Daniæ militum collectione dissipata, nuncium denuo resumti sunt, & contra Projectum Suedicum à Commissariis Danicis aliud est exhibitum, continens, ut mihi quidem dictum est, ideã fœderis defensivi, quod se solummodo extendat super duo hæc Regna, non verò acquiras simul provincias, neque contra illos hostes obligatoriũ sit, qui Regno Sueciæ ob præsentia bella nasci forsitan possent. Responderunt ad id Legati Suedici, & prout mihi narratum fuit, in substantia inhererent prioris suo Projecto, sed ut colligere licet, aliquid amplius de rigore suo remittent, præsertim quod Ipsimet, hesternadie, dum me invisebant, affirmaverint, modo circa primarium punctum, scilicet de exclusione peregrinæ classis bellicæ è mari Balthico, in Instrumento Pacis constitutum, invicem conventum esset, Tractatus de fœdere eo usque processisse, ut vel una die perfici & concludi possent.

Excerpta ex literis Beuningii de die 16, 26. Maij,

Anno 1658. Hassn.

Domini Legati Suedici, prævia requisitione sua, ante biduum iterum congressi sunt cum Rege Daniæ ob fœdus ab utraque parte in Projectis delineatum, & de novo admodum seriò urserunt punctum de exclusione omnium peregrinarum navium bellicarum è mari Balthico, eundemque tam clarè ac perspicue constitui voluerunt, ne etiam sub restrictione ad classem hostilem, in Tractatu pacis adhibita, ulla exceptio locum habere possit, sed omnibus omninò navibus, sive in auxilium bello infestatis, sive ad securitatem amicis procurandam, sive etiam navium mercatoriarum conducendarum gratia missis, accessus & libera navigatio in mari Balthico penitus denegetur & interdicatur, communibusque viribus impediatur. Illud sane certum est, à Suecis insignem fervorem hac in re adhiberi, & siquidem verbis ac argumentis persuasoriis ejusmodi materies grata & accepta reddi nequit, quæ S. Præpot. Celsitud. & Angliæ contrariatur, Easque offendit, Regno autem Daniæ nihil emolumenti est allatura, quin potius in contrarium illud obliget, ut teneatur suis viribus Suecorum intentionem & proposita in Regionibus & Urbibus mare Balthicum accolentibus provehere, Eorumque Conquisitiones in locis Mari Balthico finitimis, quibus adhuc insidiantur, facilitare, nisi cum Suecis ob non-observantiam fœderis contentiones & bella fovere malit, eminus jamdum apparet, eadem cogendi media hæc quoque usurpatum iri, quæ in controversia Holsatica adhibita

Sweetsche Trouppen niet wel souden connen afftrecken, voor dat den Coninck syn Meester op dat Poinct gerust soude weesen gestelt, ende blyven in Effect de Sweetsche Trouppen noch binnen Frederichs-odde leggen, niet teegenstaende die Plaetse, volgens het Tractaet, op den eersten deefcs, ouden Styl, moste werden ontruymt, t'welck hier te gelyck Ongelegentheyte ende groote Perplexiteyt veroorsaect, insonderheyt de wyle uyt Gottenborgh diergelycke Communicatien syn gerapporteert. Ick vertronw alsnoch haer Ho. Mo. met gerustheyt te connen verseecken, dat men hier soo ongenegen is als men behoort te syn om tot de voorsch. Exclusie van alle Oorloch-Scheepen uyt d' Oostzee te verstaen, maer can niet respondeeren vant' geen door de wech van Dvvang overdrongen can vverden. Ick laet vvel niet onvervolcht myne devoiren om alle Prajuditien aen haer Ho. Mo. interesssen in deesen soo veel als doenlyck is, te praecaveeren, maer die eyfchen (onder reverentie) vvel niet alleen met expresse Ordre, maer oock in eventum met soodaenige Resolutien als souden connen vvesen vereyscht om deese Heeren gerust te stellen, gestyft te vveesen. De Heeren Sweetsche Ambassadeurs spreekken ront uyt in deesen, oock soo, dat sy teegens my in particuliere Conversatie hebben geseyt, dat syne Mayst. van Svededen de Comste van eene vreemde Oorlochs-Vloot op d' Oostzee voor een rupture soude aensien.

Excerpta ex literis Beuningii scriptis Haffniæ

d. 8. Jun. Anno 1655.

Ondertusschen hebben gemelte Heeren Ambassadeurs verlocht final: te moogen vveeten, of deese Croon niet geneegen sy, verder met die van Svededen sich te verbinden, als volgens t' Deensche overgeleevvert Concept van Alliantie, ende de vvylye haer rondel: geantvoort is, (soo ick bericht vvert van de geene vvelcke die Saecke maniere,) dat man van deese Syde niet verders soude verstaen te gaen, ende specialyck niet soude connen invvilligen t' geen ontrent t' excluderen van Oorloch-Scheepen uyt d' Oostzee is geeycht, soo hebben meergem: Heeren Ambassadeurs haer verclaert inde Conferentie soo met Commissarisen van deese Croon, als met de Heer Ambassadeur van Vranckryck, als of sy aende voorl. Alliantie haer niet meer souden laeten geleegeen syn. Maer haer Ed. blyven eyfchen een Acte, by devvelcke de Vreede vverde geconfirmereert, ende beloft vverde, dat men niets attenteeren sal ter Oersaek vant' geen mocht gepraetendeert vworden teegens de Vreede geschiet te syn, ende sal het extradeeren van dusdaenige Acte, soo ick verneem, oock onder de Saecken syn, vvelcke voort afftrecken van de Sweetsche Trouppes gepresteert sulden moeten vverden.

Literæ

35
fuere. Et primariorum Quidam Regni Sueciæ Ministrorum alicui Sena-
tori Regni Daniæ, ut ille huc perscripserit, nuper affirmasse dicitur, exercitum
Suedicum è regionibus his exire non posse, priusquam Rex & Dominus
suus circa hoc ipsum tutus redderetur, & extra periculum esse posset: quem-
admodum etiam turmæ Suedicæ in effectu Friderici-oddæ adhuc com-
morantur, non habita ratione, quod vigore Tractatum locus iste die pri-
ma hujus mensis, stylo veteri, evacuari debuisset. Id quod heic multa in-
commoda & insignem consternationem progenerat, præsertim cum Go-
thenburgo eadem huc perscribantur. Proinde adhuc confido, Vestris Præ-
pot. Celsitud. me tuto & certissime asseverare posse, Danos ita ut par est,
abhorre ab assensu in sæpe dictam exclusionem omnium bellicarum na-
vium è mari Balthico; Sed illius rationem reddere nequeo, quod via co-
actionis & violentiæ obtineri & injungi potest. Equidem nihil eorum inter-
mitto, quæ ratione officii mihi incumbunt, ut quantum possibile, omnibus
præjudiciis, quæ S. Præp. Celsit. Statui & commodo exinde nasci possunt,
prævenirem; verum præterea requiritur, ut officia ista mea (quod tamen
salvo Principalem judicio ac auctoritate dictum velim,) non expressis so-
lum mandatis, sed & in omnem eventum ejusmodi decretis ac resolutioni-
bus, quæ ad securitatem Regni hujus, Ejusdemque Ministros omni pericu-
lo liberandos facere quid possent, stabiliantur ac confirmentur. Domini
Legati Suedici hac in re palam & expresse pronunciant, ita ut in particulari
conversazione mihi affirmaverint, S. R. M. Sueciæ adventum peregrinæ
classis bellicæ violationem & rupturam Pacis interpretaturam esse.

Excerpta ex literis de dato Hassn. d. 8. Jun.

Anno: 658.

INterea dicti Domini Legati Suedici cum finaliter nosse cuperent, utrum
Regnum hoc non sit propensum, arctiori cum Suecis fœdere constringi,
quam quod in extradito à Danis fœderis Projecto contineretur, id respon-
si expressis verbis retulerunt (quemadmodum ab iis ipsis qui hæc negotia
tractant, mihi narratum fuit) quod ab hac parte in nihil præterea aliud con-
sentiri, specialiter vero nullatenus concedi possit, quod de exclusionem navium
bellicarum è mari Balthico postulatum fuit. Unde sæpe memorati Domi-
ni Legati tam in Congressu cum Commissariis hujus Regni, quam cum Do-
mino Legato Gallicano sese declararunt, quod dicti fœderis nullam in po-
sterum rationem habere velint, sed desiderent tantummodo Instrumentum
vel articulum quendam confici, ejus vigore atq; beneficio nuper in ita pax
confirmetur, & insuper promittatur, nihil turbarum Danos olim daturos
esse intuitu eorum, quæ contra pacem admissa dici & prætendi possent. Et
quantum ego percipio, Instrumenti hujus extraditio in eorum quoque nu-
mero comprehenditur, quæ ante discessum exercitus Suedici è regionibus
hisce necessario præstanda erunt.

Lite.

Literæ Beuningii de die 22. Iun. Anno 1658. Haffn.

Myn Heere,

T sedert het affgaen van myn jongste Schryven aen U. Ed. van den 5. 15. laestleeden, is deese geheele Weeck vvederom toegebracht met Conferentien tusschen de Heeren Commissarisen van deese Coningk, ende de Heeren Ambassadeurs van Svveden, sonder dat nochtans een final Bessuyt over de verferende disputen heeft connen gevonden vvorden. De gemoveerde over Ween syn tot volle Contentemēt van gemelde Heeren Svveetsche Ambassadeurs getermineert, ende is op derselver Instantien ende Comminatien toegestaen, dat het selve Eylant hier naer, als een Appertinentie van Schoonen, aende Croon Svveeden sal verblyven. 2. Dat de Scheepen staende den Oorloch op de Onderdaenen van Svveeden genomen, ende hier opgebracht, in afcoopinge van de Pretensie van de Svveetsche Syde gemaeckt op alle het Deensche vaertuych, t' vvelck ten tyde van de jongste Invasie van Zeelant ende Funen, aende voorsch. ende andere geïnvaerde Eylanden heeft geleegeen, sullen gerestitueert vvorden. Ende ten derden dat het cort bevonden aen de hier geleverde ruyterie, tot op de 2000. by deese Croon int' Tractaet van Vrede beloofst, ten vollen sal vvorden gesuppleert. Het geen de Croon van Svveeden gedefiniereert om ontrent de Observantie van de Vrede door een naeder acte gerust gestelt te vvorden, is oock in substantie ingevvillicht. Maer nu dringemelde Heeren Ambassadeurs op de elucidatie van eenige Artickelen van t' Tractaet, ende voor al meer als oyt om haer vvill te hebben op t' Point aengaende de Exclusie van alle vreemde Oorloch-Scheepen uyt de Oostzee. Ick heb deesen Dach in goede Verseeckerheyt vernoomen, dat de Heeren Commissarisen van deese Croon, om eenmael dit Ryck van de extreme Besvvaernis, vvelcke t' selve is lydende door de Svveetsche Inquartieringe, bevryt te syn, nae dat sy te vergeefs hadden geutgeert, dat deese Croon niet teegenshaer geneegenth: conde gedvvongen vvorden, om een Tractaet met voorgedachte Raet geslooten ende geratificeert, tot eygen naedeel, ende tot miscontentement van Vrienden, onder Schyn van elucidatie, te ampliceren, sich ingelaeten hebben om yets opt' Papier te brengen, om een Expedient in deesen te vinden, ende hoevvel my t' selve is voorgedraegen als of het gestelt soude syn in termen, die aen haer Ho. Mo. geen aenstoet connen geven; soo heb ick nochtans die vvech van over dit Point voorslaegen te vvisselen seer dangereux geacht, ende derhalven aende Heer Ryexhoffmeester, vvelcke deese Weeck om eenige noodige Affaires uyt de Stadt vvas gevveeft, en aen een vande presente Ryexraeden omstandelich voorgedraegen alle teendenen die by my uygedacht hebbē connen

Literæ Beuningii de die 21. Jun.
Anno 1658. Haff.

Domine mi,

Post proximas meas die 5. 15. hujus mensis ad Te datas literas tota quidem septimana collationibus inter Commissarios hujus Regis & Legatos Svedicos insumpta fuit, non tamen finale aliquod conclusum super controversis presentibus inveniri potuit. Quæ ob Wenam Insulam reciprocabatur pro voto ac desiderio dictorum Legatorum decisa & terminata, ipsorumque instantiis & comminationibus denique datum fuit, ut illa Insula in posterum velut particula Scaniae penes Regnum Sveciae manere debeat. Deinde, ut omnia navigia durante bello subditis Svedicis erepta & huc abducta ad redimendam præensionem à Svecis in Danorum navigia, quæ sub proxima invasione in Sialandiam & Fioniam inibi constiterant, factam, restituerentur. Et tertio, ut qui deficerent in numero bis mille equitum, à Regno hoc in Tractatu Pacis promissorum, suppleantur. Quod vero præterea Regnum Sveciae postulat, scilicet de observantia nuper initæ pacis per peculiare aliquod Instrumentum certum & tutum reddi, etiam in substantia à Danis approbatum fuit. Nunc autem dicti Domini Legati urgent elucidationem quorundam articulorum Tractatus, & ante omnia sibi volunt satisfieri in puncto isto concernente exclusionem omnium peregrinarum navium bellicarum è mari Balthico. Cæterum die hac à sincero quodam amico mihi est relatum, Dominos Commissarios Danicos quo tandem Regnum hoc à gravissimis istis oneribus, quibus ob exercitus Svedici hospitationes tantum non opprimeretur, liberarent, postquam frustra hæcenus toties urfissent, Regnum hoc præter compensationem suam cogi non posse ad Tractatum quendam, ab universo Regni Senatu conclusum & ratificatum, in sui detrimentum & amicorum seu Confœderatorum præjudicium, sub specie Elucidationis ampliandum, constituisse denique secum, aliquid in chartam conjicere, ut ex hac re se extricare possent; Et quanquam mihi narratum sit, illud ejusmodi formulis & terminis conscriptum esse, ut S. Præpot. Celsitud. propterea offendi nequeant, nihilominus periculosum admodum esse duxi, in hac materia projecta quædam permutare. Unde Magno Regni Magistro, qui hac hebdomade ob negotia quædam necessaria ab Urbe peregrè abfuit, & uni præterea presentium Regni Senatorum, adhibitis omnibus accuratè circumstantiis, ob oculos posui & enarravi argumenta, quæ à me effingi potuere omnia, ut à supradicto proposito illos dehortarer, & ut firmiter confido, non frustra hæc operam locavi. Magnus enim Regni Magi-

H

ster

tonnen worden, om deselve daer van af te raeden, ende so ick vastelic-
 vertrouw met effect; De Heer Ryxhoffmeester my hebbende geant
 woort absolutelick van Sentiment te syn, dattet geenet'voorsch. Poinct
 aengaet, simpel byden Text vant' Tractaet moet verblyven, en dat syn Ed.
 aleer ick deesmael met hem quam te spreeken, aende Heer Ambassa-
 deur van Franck yck had geseyt, dat hy finalyck verstont, datmen daerin
 vande syde van deese Croon niet verder conde gaen, met versoeck om
 sulcx de Heer. Svetsche Ambassadeurs rondelyck voor te houden. Ick
 sal nochtans in deesen naerder vigeleeren, om haer Ho. Mo. volcoomen
 goede Reekenschap van myn toegelonden Ordres te connen geven.

Alia ejusdem literæ de dato 15. 25. Jun.

Anno 1658, Hassn.

Myn Heere,

MYn jongste Schryven aen U. Ed. is geveest vanden 22. deeses
 Maents. Ten Daegn vant' affgaen van deselve is aende Heeren
 Ambassadeurs van Sweden voor een finale resolutie van deese Coninck
 aengedient, dat syne Mayst. sich niet en can in laeten int' geen ontrent
 d' Excluse van vreemde Oorlochschepen uyt de Oostzee by haer Ed.
 vvert geurgeert, maer alles verstaet te moeten verblyven by t'geen dien
 angaende in het Rodeschildische Tractaet verdraegen is; gemelte Heeren
 Ambassadeurs, devvyle Haer Ed. voergehouden vviret dat Syn Mayst. met
 reeden ongenegeen was om in deese Engelant ende de Vereenichde
 Neederlanden aenstoot te geven, hebben daerop haer geuyt, als of sy vvel
 verseeckert vvaren, dat de Heer Protector sich daer over niet finalyck sou-
 de formaliseceren, ende ten aensien van haer Ho. Mo. geclaecht, dat deese
 Croon min becommet scheen om haer Ho. Mo. als om de Coninck haer
 meester te disobligeren. Deese Heeren blyven haer tonen met my seer
 bestendich inde voorsch. Resolutie, maer de Coingk van Sweden blyft
 leggen met syn Armée, ende syn Ambassadeurs hebben, soo sy seggen,
 nieuve Ordre gecreegen, omme op de Excluse van alle Oorlochschee-
 pen uyt d'Oostzee peremptoirl. t' insistereen, ende soo my uyt haer Mont
 overgeseyt is, nieuve last om te denuncieeren, dat de Svetsche Volcke-
 ren dit Ryck niet sullen ruymen, voor ende aleer sy oock op dit Poinct,
 dat sy eyschen als een Illucidatie van het Vreedens Tractaet, haer vville
 hebben. Ick heb dit uyt de geene die met gemelte Heeren Ambassa-
 deurs op gisteren in particuliere Conversatie syn geveest, maer met
 Commissarisen van deese Croon hebben haer Ed. daer over sedert het
 affgaen vande jongste Post, niet naerder gesproocken. Ondertusschen
 onder-

ster mihi respondebat, se absolutè in hac permanere sententia, quod, quantum ad prædictum punctum attinet, Textui & verbis Tractatibus simpliciter inhærendum sit, quodque, antequam Ego Ipsum invisissem, Domino Legato Gallico dixisset, se finaliter tandem percepisse, à parte Regni hujus in isto capite nihil amplius concedi posse, adjuncta petitione, vellet id Dominis Legatis Suedicis apertissime & sine mutatione proponere. Ego nihilominus magis in posterum in hac re desudabo, ut mandatorum à S. Præpot. Celsitud. mihi datorum rationem quàm optimè & plenariè queam reddere.

Literæ Beuningii de die 15. 25 Jun.

Anno 1658. Hass.

Domine mi,

Proximæ meæ literæ die vigesima secunda hujus mensis ad Te fuerunt exarata. Eodem qua illas transmisit die Dominis Legatis Suedicis pro finali decreto & sententia Regis hujus annunciatum fuit, Sac. Reg. Majest. nihil illius admittere posse, quod circa exclusionem peregrinæ classis bellicæ è mari Balthico hætenus urfissent, firmiterque sibi propositum, in hac materie Tractatibus Roschildensibus, & quæ inibi transacta sunt, unicè insistere. Domini Legati Suedici, postquam ipsis demonstratum fuit, S. R. M. sat prægnantium causarum suppetere, quæ impedirent quò minus proclivis esse possit ad irritandum Angliam & Unitum Belgium, ad id exceperunt, se certissimè scire, Dominum Protectorem propterea non offendi; mirari autem non parum, ob quam causam Regnum isthoc magis sollicitum sit de non offendendis S. Præpot. Celsitud. quam Rege Sveciæ Domino suo. Equidem videntur mihi Ministri Regis Daniæ in supra dicta sententia constantes permanere, interea verò Exercitus Suedicus Regni visceribus inhæret, & Legati Suedici, ut ipsimet mihi narravere, novis mandatis à Rege suo sunt instructi, ut exclusioni omnium navium bellicarum è mari Balthico peremptoriè insistant, & quemadmodum ipsorum verborum tenor erat, denuò jussi sint denunciare, exercitum Suedicū è Regno hoc non discessurum, priusquam in hoc puncto, quæ velut illucidationem Tractatus Pacis urgent, ipsorum voluntati satisfactum fuerit. Audi vi hoc ex iis, qui heri Dominorum Legatorum conversatione familiari sunt usi. Interea ratione officii omnem meam operam eò impendo, ut Ministros hujus Regni in bona illa sententia conservare ac stabilire queam. Dom. Legatus Gallicus ab altera quidè parte studet sedulo, Suecos à proposito isto abducere & dehortari, sed ut hætenus apparuit, exiguo cū fructu.

H 2

Ego

onderlaet ick niet myn devoiren te doen, om deese Heeren by haer goede Sentimenten te Conserveeren en te styven. De Heer Ambassadeur van Vranckryck doet oock vande andere syde officien om de Svveetsche in deesen te doen desisteeeren, maer tot noch toe met vveynich Vrucht. Ick hoope haer Ho. Mo. met de volgende Post van t' geen in deesen voorvalt, naerder Reeckeninge te fullen connen geven.

Alia Beuningii ad Graphiarium literæ de die 19. 29.
Jun. Anno 1653. Haffn.

Myn Heere,

BY myn jongsten vande 25. deeses hebbe ick U. Ed. geadviseert, dat de Heeren Svveetsche Ambassadeurs seyden nieuven last te hebben becoomen, om opt t' Excluideeren van alle vreemde Oorloch-Scheepen uyt de Oostzee peremptoirlyck te insisteeeren, en te denuncieeren, dat de Svveetsche Volckeren dit Ryck niet sullen ruymen, voor en aleer sy op dat Point, dat sy eyschen als een elucidatie vant' Vreedens Tractaet, haere vville hebben. Seedert syn vyff daegen verlopen, sonder dat gemelte Heeren van vvelcke de Heer Bielcke, die de eerste inde Ambassade is, een reyse naer Schoonen heeft gedaen, dien aengaende met Syne Mayst. ofte eenige vande Ryxraeden hebben gesproocken, devvylen haer Ed. soo ick bericht ben, alvooren hebben goetgevonden aff te vvachten rescriptie opeenige haere depesches aenden Coningk van Svveden, by devvelcke sy syne Mayst. vant' geen haer op de voorsch. Saecke vvas voorgewcoomen, omstandelyck hadden geïnformeert, sulcx dat seedert geheele ses Daegen in deesen is still geseeten, maer van dach heeft de Heer Ambassadeur van Vranckryck aende Heer Ryx Hoffmeester gerefereert, dat opgamelde Heeren Svveetsche Ambassadeurs de voorsch, gedefideeerde Rescriptie op gisteren hebben ontfangen, ende daermeede gereitereerde Ordre, om niet alleen niet te desisteeeren vant' voors. Point, maer expresse aenschryvinge van den eygen Handt vanden Coningk, van dat Syn Mayst. indien men van deese syde int' voorsch. Point, en andere openstaende Differenten geen uyt comste vvil maecken, conform d'Orders ende Instructie by Syne Mayst. affgesonden aen Syne Ambassadeurs, Syne Mayst. de Sacken van Pruyssen soude aen een syde stellen, om deese Croon tot reeden te brengen. De Heeren Ambassadeurs van Svveden neemen tot een Fndament van haere Pretensie, soo ick verstaet, dat in haere Protocol, gehouden op de Vreedens Tractaeten, aengeteckent vinden, dat voor vyantlycke Vlooten, aende vvelcke men de Passagie tot de Oostzee soude verhinderen, volgens het Vreedens Tractaet souden

Ego confido, proximis literis S. Præpot. Celsitud. posse accuratius à me certiores reddi, si quid amplius in hoc negotio acciderit. Quo ipso &c.

Alia Beuningii ad Graphiarium literæ de die 19.

29. Jun. Anno 1658. Haffn.

Domine mi,

IN Proximis meis literis die 25. hujus scriptis significaveram Tibi, quod Dn. Legati Svedici dixerant, se denuò à Rege suo esse jussos, ut exclusioni omnium peregrinarum navium bellicarum peremptorie insisterent, & denunciarent, exercitum Svedicum è Regno hoc non discessurum, priusquam in hoc puncto, quem velut illucidationem Tractatus Pacis urgent, ipsorum voluntati satisfactum fuerit. Interea quinque dies præterire, ex quo tempore Legati Svedici, quorum Primus in Legatione Dominus Bielkius in Scaniam profectus est, neque cum Sac. Reg. Majestate neque quibusdam Senatorum Regni circa hoc negotium collocuti sunt, eò quod ut mihi dicitur, ipsimet consultum judicarunt, prætolari rescripta Regia ad suas literas, in quibus Sac. Reg. Majest. de omnibus, quæ circa prædictum negotium ipsis obtigerant, accuratè & adhibitis circumstantiis informaverant, ita ut per integros sex dies hac in re nihil omninò peractum fuerit. Verum enim vero hodie Dominus Legatus Gallicus Magno Regni Magistro enarravit, Legatos Svedicos supra laudatos expectatum rescriptum Regium accepisse, ubi non solum mandata priora, quod de sæpe dicto puncto nullatenus desistere deberent, repeterentur, verum etiam Rex ipse sua manu annotaverit, siquidem Dani allegato puncto, reliquisque adhuc controversiis materiis finem imponere, eademque juxta normam Instructionis & mandatorum Legatis suis transmissorum perficere ulteriusergiverentur, velle se negotia Borussica tamdiu negligere & deponere, donec Regnum hoc in gyrum officii redegerit. Domini Legati Svedici fundamenta prætensionis suæ, ut mihi quidem dictum est, ponunt in Protocollo suo, quod tempore Tractatum Roschildiæ conscriptum fuit, quippe in quo annotatum invenitur, in numero classium hostilium, quibus transitus in mare Balthicum omnino denegandus & interdicens est, vigore factæ pacis illas comprehendi, quæ sine consensu duorum horum Regum Septentrionalium in mare Balthicum armatæ ingredi ausuræ essent. Audito hoc non intermisi tam Regni Magistro Gersdorffio, quam Legato Gallico remonstrare, quam iniquum esset, super Protocollo fundare velle interpretationem quandam Tractatus, quæ cum Ipsius verbis non concordaret, quæque ab altera parte non approbaretur, quin eidem

H 3

potius

fouden gereeckent worden de geene, die sonder Consent van beyde de Noortſche Coningen op de Ooltzee gevvaepent soude vvillen coomen. Ich heb daerop niet naergelaeten, ſoo an de Heer Ryxhoffmeester, als aen gemelte Heer Ambassadeur van Franckryck te remonſtreeren, hoe inique het ſy op een Protocol te vvillen fundeeren een Interpretatie van een Tractaet, vvелcke met de Worden vant' ſelve niet accordeert, ende aendeeene ſyde ontkent ende teegen geſproocken vvert, en dat men notoire nae de Ratificatie van een Tractaet met het geen geratificeert is, ſich moet vergenoegen, ende hebbe daerop verſcheyde maelen ende noch deefen Naermiddach, ter Occaſie van de voorgelcyde Reſcriptie aende Heer Ryxhoffmeester, ende andere Heeren, vvелcke deefe Saecke manieeren doen confidereeren, dat een ſoo ongefundeert ende aendeeſe Croon beſvvaerl. ende haer geallieerden ten uytterſten præjudiciabel en aenſtootel. Poinct niet can ingevvillicht vvorden, niet alleen ſonder aen haer ſelven, aen Engelandt en haer Hoog Mo. ende d'Alliantie met deſelve geſlooten, groffelyck te cort te doen, om reedenen meermahlen bygebracht, maer oock ſonder aende Svverſche Oorſaek te geven om door deefe Wegh, noch meer der Saecten die aen deefe Croon even ſchaedelyck en beſvverlyck ſouden ſyn, over te dringen, ende dat het dierhalven beeter, ende ſelff veyliger is, op dit Poinct, int' vvелck haer Ho. Mo. en Engelandt met dit Ryck ſyn geinterreſſeert te blyven ſtaen, als daervan affgaende, de voorch. tvvee Staeten te choequeeren, en nochtans in deſelve Onſeckerheyt te blyven, devvyle het t'eenemaal niet te ſien is, dat een de voorch. dreygementen opt' voorch. Subjeet, effect ſal vvorden gegeven, ofte dat de Meeninge van Sulcx te doendaende Svverſche ſyde ſynde, hier nae oock geen andere Pretexten, immers niet min plauſibel alſeen ſoo ſeer ongefondeert, daertoe ſoude ontbrecken. Dat oock de ſaecten van den Coningk van Svveden niet ſchynen in die ſtaet te ſyn, dat Syne Mayſt. met Poolen en Molcovien in openbaeren Oorloch, en met de Coninck van Ongarn en den Churfurſt van Brandenburg in die vvyluſtichl. ſynde, vvелcke bekēt is, ſyn Armee uyt Conſideratie vant' voorch. Poinct alleē, ſonder andere pregnante reedenen, ſoude ophoudē in dit Ryck, ofte andere pregnante Reedenen hebbende, geen nieuwve Pretextē ſouden vindē, om niet te verreckē, inſonderheyt, devvyle de Actie over t' gepaſſeerde in Guinea, vvелcke de Svverſche hebben beginnen te moveeren, met minder aenſtootelyckheyt van vreemde Nationen, daertoe by haer can vverden gebruyckt. Ick ben vvел verſeekert dat de reedenen met devvелcke ick het invvilligen van dit Poinct hier ſoecke teegen te maekē, by deefe Heeren oock ſonder myn toeden, placſe ſal vinden, maer de geene met devvелcke ſy haer met de Heeren Ambassadeurs van Svveden defendeerē, doen by deſelve geen Effect, ende nae een ſoo uytgedruckt dreygement van de eygen Hant van Syne Mayſt. van Svveden, apprehendeere ick dat myne Motiven om deefe Heerē, dies ongeacht, volſtandich te doen blyven, vvел van minder Operatie mochte vverden, als de vreeſe dit' voorch. Dreygemēt cauſeert, ēde de Tvvyffelmoecheyt devvелcke de daegelicxe incoomēde Tydinge vande militaire Vexatien ende extorſiē, met devvелcke de Landē en

potius contradiceretur ; & quod post ratificationem Tractatus alicujus in eo quod rati habitum est, acquiescendum foret. Postea aliquoties & vel hoc ipso pomeridiano tempore, occasione rescripti memorati, Domino Regni Magistro, ut & reliquis Senatoribus circa negotia isthæc occupatis, considerandum proposui, quod ejusmodi punctus, qui sine omni prorsus fundamento urgeretur, & præterea ipsimet huic Regno extremè noxius & gravissimus accideret, ejusdem verò Confœderatis maxima incommoda ac offendicula inferret ac præberet, nullatenus concedi possit, nisi in semetipsum, Angliam, & Suas Præpot. Celsitud. fœdera que cum his sancita non solum enormiter peccare, verùm etiam Suecis occasionem subministrare velint, quò eadem via & compendio alia huic Regno non minus perniciosa & molestia imperare & obtinere possent. Quodque propterea consultius, imo & tutius esset, quantum ad hunc punctum, ubi rationes Angliæ & S. Præpot. Celsitud. cum hujus Regni commodo pari passu ambulant, sententiæ semel approbatæ inhærere, quàm ab eadem discedendo in jam dictos duos Status tam grave quid admittere, & nihilominus eidem periculo obnoxium esse, præsertim quod nullatenus credibile sit, vel comminationes istas, quarum supra mentio facta, ex solo illo capite effectum sortituras vel siquidem Sueci serid idagerent, nullos præterea alios prætextus, non minus plausibiles quam hoc, quod omni penitus fundamento destituitur, suppetere : quod denique Regis Sueciæ res non videantur in eo statu versari, ut S. R. M. manifesto cum Polonis & Moscovia bello occupata, & cum Rege Hungariæ, Electoreque Brandenburgico simultates nescio quò inclinaturas, ut ubique norum, alens, solummodo respectu illius puncti, sine aliis prægnantibus rationibus, exercitum suum in hoc Regno detinere possit ; vel aliis gravissimis rationibus ad commorandum impulsa, non novos quosdam prætextus invenire valeat, ob quos cum exercitu ulterius heic moraretur, præsertim quod illa actio, quam super iis quæ in Guinea accidere, Legati Suedici jam dum movere inceperunt, minori peregrinarum Nationum offendiculo commodissimè heic adhiberi possit. Equidem certissimè persuasus sum, argumenta illa quibus punctum istum ingratum reddere, ejusque approbationem impedire molior, apud Ministros hujus Regni, etiam sine mea opera, locum habitura, sed quibus se adversus Dominos Legatos Suedicos defendunt, eadem parum apud illos efficiunt & post comminationes tam apertas ipsoque Regis autographo literis adjectas deprehendo, quod argumenta ac rationes meæ, quibus Ministros hujus Regni, minis istis non obstantibus, in sententiâ sua constâtes conservare studeo, minoris efficacitæ ac virtutis futuræ sint, quàm timor, quem supradicta comminatio incussit, ut & pusillanimitas, quam quotidie huc allati nuncii de militaribus vexationibus & extorsionibus, quibus ager & non munita oppida Fioniæ,

Juria

onvaste steeden van Funen, Juthland en Holsteen tot inde gront bederven, ende de ingeseetenen tot de uytterste Armoede gebracht vverden, comt te veroorsaecken insonderheyt devvyle ick geenige last hebbe die dienen can om deese Croon in deesen uyt den Naem van haer Ho. Mo. eenige Gerustheyt te geven. Ick sal naeder Syn Mayst. en deese Heeren haer Sentimenten ontdecken, soo vvanner deselve met den anderen op dit incident vande Missive vande Coning van Svveden aende Heeren syn Ambassadeurs sullen hebben gesproocken, dat noch niet is geschiet.

Alia Beuningii ad Graphiarium literæ de die
2. Jul. Anno 1658. Haffn.

Myn Heere,

DEvvyle de Heeren Svvetse Ambassadeurs met soo groote Naedruck van gereitereerde dreigementen blyven dringen op het Poinct van Exclufie van alle vreemde Oorloch-Scheepen uyt d'Oostzee, als haer Ho. Mo. uyt mynen jongsten van den 29. des verleen den Maents aen U. Ed. hebben gesien, so hebbe ick onder goet vinden van haer Ho. Mo. raetsaem geacht daegs met affgaen vande voorgaende Missive Audientie te versoecken voor de Coningk ende de hier anwesende Rycxraeden, dat daerop niets tot naedeel van haer Ho. Mo. by deese Croon mocht vverden geresolveert, ende tot dien eynde tegel, te remonstren, aen Syn. Mayst. ende gem: Heeren t'geene ick separatel. aende geene die deese Saec in Handen hebben in verscheide visiten tot dien eynde heb gediscoureert, maer Syn. Mayst. heeft de voorsch. Audientie geexcuseert ofte uytgestelt onder schyn vanden Rouw inde vvелcke t'Hoff t' secdert eenige Weecken is over het Affsterven vande jongste Princeffe, edoch inder daer, soo ick vermoede, om dat men declineert my met eenige positive Resolutie te bejeegenen, op dat de Svvetse daeruyt niet mochte fabricceeren prætexten van nieuwe Disputen met deese Croon. Syn Mayst. heeft my echter doen aendien, dat ick by alle de Heeren Rycxraeden, des begeerende, behoort soude vverden, ende dat Syn Majest. myn geproponceerde uyt derselver rapport soude ontfangen, maer alsoo het Sondach vvas, ende gem: Heeren Rycxraeden dien dach niet condon by den anderen comen, ende dat met de Heeren Ambassadeurs van Svveden den volgenden dachs' morgens vroech Conferentie vverden gehouden, heb ick niet naeders gevonden als my Sondachs naermiddachs t' adreffeeren aen beyde de Heeren Commissarisen van deese Croon, soo om te vernemen vvat op de instantien van de Heeren Svvetse Ambassadeurs dien dach mochte geresolveert syn, als om haer Ed. t' crinneren ende naeder

Jutiæ & Holfatiæ extremè defolantur, incolæque Earundem ad incitas rediguntur, prognerant. Maximè quod ejusmodi mandatis instructus non sim, quibus nomine S. Præpot. Celsitud. Regno huic securitatem quandam polliceri & præstare queam. Proxima occasione S.R.M. & Ministrorum hujus Regni sententiam aperiam statim atque occasione literarum Regis Sueciæ cum ejusdem Legatis collocuti fuerint, quod nondum contigit. Quo ipso &c.

Alia Beuningii ad Graphiarium literæ de die
2. Jul. Anno 1658. Haffn.

Domine mi,

Quandoquidem Domini Legati Svedici tanto cum pondere ac efficacia repetitarum comminationum urgere perseverant punctum istum de exclusionem omnium peregrinarum navium bellicarum è mari Baltico, quemadmodum S. Præpot. Celsitud. ex meis proximis die vigesima nona mensis præteriti ad Te exaratis, intellexerunt, salvo S. Præpot. Celsitud. judicio consultum duxi, eadem die, qua literas illas conscripsi à Rege & heic præsentibus Regni Senatoribus audientiam requirere, ne circa illum punctum in præjudicium S. Præpot. Celsitud. à Regno hoc quidpiam decerneretur, utque simul eum in finem S. R. M. Dominisque Senatoribus illa ipsa ob oculos ponerem & demonstrarem quæ separatim apud eos, qui negotiis istis occupati sunt, in diversis congressibus pro obtinendo illo scopo pluribus exposui. Verum enim verò Sac. Reg. Majest. requisitam à me audientiam excusavit, sive potius in aliud tempus distulit, sub prætextu luctus, in quem Aula hæc ob mortem Principissæ Regiæ natu minimæ ante aliquot hebdomadas incidit: re ipsa verò, ut conjicio, quod declinetur heic, positivis quibusdam decretis seu resolutionibus sententiam suam mihi aperire, ne Svecis alii prætextus novarumque controversiarum semina cum Regno hoc exinde subnasci & suppeditari possent. Postmodum S. R. M. mihi nunciari curavit, quod coram universo Regni, Senatu, si id cuperem, audientiam obtinere possem, quodque Sac. Reg. Majestas propositionem meam ex illius narrationibus edoceri vellet. Quoniam verò dies solis erat, in qua Domini Senatores congregari non poterant, sequenti autem die conventus Dominorum commissariorum hujus Regni & Legatorum Svedicorum adhuc ante meridiem celebrandus imminerebat, nihil mihi commodius visum est, quàm eadem die Solis à meridie ambos hujus Regni Commissarios, tam ut intelligerem, quid ad instantiam Dominorum Legatorum Svedicorum illa die de-

der te remonstreeren alle de Reedenen die ick hebbe connen uytdenken van alle Resolutien aen haer Ho. Mo. præjudiciabel in deesen voor te comen, ende alsoo haer Ed. my aengaende het eerste berichten, dat by Syn Mayst. niet anders vvas geresolveert, als dat sie met d' Heeren Swetse Ambassadeurs soude in Bespreeck coomen, om t' geen deselve voor te stellen hadden, te hooren, ende te rapporteeren, soo heb ick haer Ed. geseyt int' seecker Bericht te syn, dat gem: Heeren Ambassadeurs onder anderen op nieuvs gelast vvaeten ernstel: ende oock met haer oude Dreigementen teurgeren op het bevuste Poinct van uytfluytge van vreemde Oorlochs-Scheepen uyt d' Oostzee, ende dat ick expresse ende gereiteerde Ordre hebbende, gelyck haer bevust vvas, van haer Ho. Mo. om te helpen voorcoomen dat hier niets contrarie de Vrientschap ende Alliantie van haer Ho. Mo. met deese Croon inde negotiatie met de Heeren Ambassadeurs van Svveden mocht vverden geaccordeert in een Poinct, t' welck soo sensibelyck daermede soude stryden, niet conde stillsitten, dewyle ick geen Acces tot Syn Mayst. hadt connen vinden, aen haer Ed. te remonstreeren dat de Verclaeringe, welke syn Mayst. ende Heeren Rycraeden van tyt tot tyt aenmyn hadden gedaen van oprechtel. ende punctuelyck byde Vrientschap ende Alliantie met haer Ho. Mo. te willen verblyven by deese tydt, ende en deese Geleegenheyt, metter daet mochte werdē becrachticht, ende dien volgēde de Heere Swetse Ambassad. ontrent t' voorsch. Poinct rondelyck mochte werden affgeweesen, alsoo het impliceerde dat Syn M. Met syn tusschen comste ende forces soude contribuereen om haer Ho. Mo. de weeg te sloyten, om op de Oostzee haer Vrunden, des noots synde, te waeter t' assisteeren, ofte haer eygen Commercie te bevryden, ende t' gebruyck vande vrye vaert te genieten, ten hoogsten strydich was met d' Alliantie van haer Ho. Mo. met deese Croon, welke nevens een belofte vant best van elck ander te bevorderen, niet alleen inhoudende is een Obligatie om den anderen int' voorstaen vande Vryheyt vande Navigatie ende Commercie t' assisteeren, maer oock een speciale Conventie over de voet vant' passeeren van haer Ho. Mo. Oorloch-Scheepen doorde Sont ende de Belt, volgens welke niet conde geadmitteert werden, dat haer Ho. Mo. tot de voorsch. Passagie t' Consent van Syn Mayst. van Svveden soude moeten noodich hebben. Dat ock daerenboven tusschen deese Croon ende haer Ho. Mo. vvas verdraegen over de Conservatie vande Stadt ende Haevē van Dansich, ende in cas van noot daertoe Secours enter zee te senden; ende hoe veel toegestaen mocht vvorden, dat Syn M. door her geforceerde Tractaet van Vrede met de Conningk van Svveden geflootē, niet langer in staet vvas om uyt hoofde van soodaenich eenich Secours te connen lyften, t' selve Verdrach nechtans moeste opereren, dat S. M. aent' Secours dat haer Ho. Mo. der vvaerts mocht benoodicht vverden te schicken, geen hinder soude mogen

doen

cretum esset, quàm in memoriam ipsis revocarem, fusiisque demonstra-
rem argumenta illa omnia, quæ à me effingi potuere ad quævis ejusmodi
decreta impedienda, quæ suis Præpot. Celsitud. præjudicium aliquod af-
ferre queant. Et quandoquidem ad priori loco à me allatum respondebant,
Sac. Reg. Majest. nihil aliud decrevisse, quàm ut cum Dominis Legatis
Suedicis in colloquium venire, quidque proposituri essent, audire, & po-
stea de iisdem ad Regem referre deberent; ego reposui Iphis, indubitato
verum esse Legatos Suedicos novis mandatis instructos quorum vigore
tenerentur serio & consuetis suis comminationibus punctum istum de ex-
clusionem peregrinarum navium bellicarum è mari Balthico urgere; me ve-
ro, ut ipsos minimè lateret, iterato & expresse à suis Præpot. Celsitud. jus-
sum, omnibus modis præcavere, ne heic quidpiam contrarium amicitia &
fœderi inter Suas Præpot. Celsitud. Regnumque Daniæ inito, in Tracta-
tibus cum Dominis Legatis Suedicis admitteretur, in ejusmodi præsertim
puncto, qui aperte adeo ac sensibilibiter cum iis pugnaret; quodque ex illo
capite intermittere non potuissim, siquidem accessus ad Sacram Regiam
Majestatem mihi denegaretur, ab ipsis requirere, ut declaratio ista, quam
Sac. Reg. Majest. & Domini Senatores Regni de sincera, accuratissimaq;
amicitiæ ac fœderis cum suis Præp. Cels. observantia hucusque mihi quàm
sæpissimè affirmassent, hoc tempore & occasione ista re ipsa impleatur & ef-
fectui detur, & consequenter Dominis Legatis Suedicis rotundè denege-
tur, quicquid circa prædictum punctum postulassent; cum contradic-
tionem implicet, S. R. M. Daniæ teneri interventu suo & viribus eò contendere
ut Suis Præp. Cels. via intercludatur, quò minus amicis suis mare Balthi-
cum accolentibus, classe quadam opem ferre, siquidem ejusdem indiguer-
int, vel commerciorum suorum securitatem tueri, vel denique navigatio-
ne liberrima frui possint; & extremè contrarietur fœderi inter S. Præp. Cel.
& Regnum hoc sancito, quippe quod una cum promissione de commodis
utriusq; partis mutuo promovendis, in se comprehendat non tantum modo
obligationem, cujus virtute alter alteri in casu periclitantis navigationis ac
commerciorum libertatis adistere tenetur, sed & expressissimam conven-
tionem de libero transitu S. Præp. Cels. navium bellicarum per freta Ore-
fundicum & Balthicum, quod ipsum utiq; nullatenus admittat, ut S. Præp.
Cels. ad obtinendum illum transitum consensu S. R. M. Sueciæ opus habe-
re debeant. Convenit præterea esse inter Regnum hoc & S. Præp. Cels.
ut teneantur conservationi ac saluti Urbis & portus Dantiscani studere, &
in casu necessitatis classe auxilium ipsi ferre. Et quanquàm concedi oporteat,
S. R. M. res per Tractatum Pacis cum Rege Sueciæ conclusum, (qui vi
extorquebatur) in eum statum redactas, ut vigore illius ipsamet opem
ferre nequeat, priorem tamen conventionem in tantum adhuc locum

doen: dat nevens d'Alliantie met haer Ho. Mo. in deesen oock special. de
 Correspondentie ende de Vrientschap tusschen deese Croon ende de Re-
 pablycke van Engelandt moeste geconfidereert werden, vvelcher Mini-
 ster op de Vreedens Tractaten teegens gelyck tentatyff vande Heeren
 Svvetse hadde geformaliseert als teegens een Saecke die de Interessen
 vande Heere Protector syn Meester soude comen te chocqueeren, ende
 dat haer Ed. niet onbekent conde syn, hoe seer haer dienstich vvas de
 Vrientschap ende Alliantie van die tve Staeten te mesnaggeeren, maer dat
 daerenbovent' geen byde Heeren Svvetse Ambassadeurs aenglocht vviert,
 aen deese Croon meer ondienstich ende schaedel. vvas, als aen geen an-
 dere Staten, devvyle deselve sonder eenich Voordeel daertyt te connen
 trecken, haer selven in voorvallende Geleegentheytt soude moeten stellen
 in costenende gevaer om tegens te gaen, ende uyt d'Oostzee uyt te fluy-
 ten de geene, die dickmals niet anders daer souden mogen voor hebben,
 als te protegeeren ende te beschermen de geene, aen vvelckers conser-
 vatie deese Croonten hoogsten vvas geleen. Dat ick niet noodick hadt
 aen te vvyfen, dat op deese voet de Saecke effect hebbende, de Croon
 Svveden met vveynich Macht de machtichste Zeeplaetsen op d' Oostzee
 soude connen dvingen, door toedoen van Syn Mayst. maer dat haer Ed.
 sulcx hy haerselven vvel considererende te gelyck mosten gelooven, dat
 het eerste dessein vande Heeren Svvetse in deese Saeck vvas, deese Croon
 by alle haer Geallieerden, Vrunden, ende meede Geinteresseerden te
 denigreren, om daernaer by alle deselve te vervvecken een generale des-
 affectie tot dit Ryck, ende foodaenige als een deselve minst gevallich
 mochten syn, ende in teegendeel alle foodaenige Raetslaegen als Relatie
 tot de Securiteyt von deese Croon mochten hebben te doen adverttee-
 ren, dat nochtans vvel te vermoeden vvas, dat de Heeren Svvetse soo on-
 bevvest niet vvaeren vande teegenvvordige Geleegentheytt ende Genee-
 gentheytt van dit Ryck, dat sy van foodaenich een Verdrach ende toeco-
 mende Voorvallen groot Effect souden vervvachten, maer dat indien
 het geen belooft vvas, niet vviert gepresteert, by haer daeruyt Oorsaeck
 tot nievve Qverelle soude vverden gesocht, ende voorall by Provisie een
 Middel om met ostentatie van dusdaenich een Verdrach de geene, vvel-
 ckers Consilia sy teegens haer mochten comen te vervvecken sant inde
 Oogen te verpen, om haer daervan te laeten absterreren; dat vorders
 deese laeste Consideratie van dat de Svvetse geen sonderling Effect van
 dit Verdrach'conden vvacchten, ende vorders de notoire ongefondeert-
 heyt van haere Proceduren in cas subject occasie gaven om te doen ge-
 looven, dat sy [vvelcke oock Dreygementen mochten syn] haer noeyt
 an t' uytvercken van deese Iniquiteyt soo vvel souden laeten geleen
 vveesen.

habere, & id minimum operari debere, ut S. Reg. Majest. si forsutus ferret, ut S. Præpot. Celsitud. auxilium eò mitterent, istud non impediat & remoretur. Quod etiam unà cum fœdere cum S. Præpot. Celsitud. in hoc capite specialiter mutua correspondentia & amicitia cum Republica Anglicana necessariò consideranda veniat, quippe cujus Minister in ipsis Tractatibus Pacis, cum Sveci simile quid tenassent, se opposuisset & contradixisset, velut ejusmodi rei, quæ Statui & commodo Domini Protectoris noxia esse possit; quodque ipsosmet Dominos Commissarios latere nequeat, quàm proficuum ac salutare Regno huic sit, si amicitia ac fœderis cum prædictis duobus Statibus & Rebus publicis esset observantissimum. Præterea illud ipsum, quod à Dominis Legatis Svedicis urgeretur, ejus naturæ & conditionis esse, ut plus molestiarum & detrimenti huic Regno allaturum sit, quàm omnibus aliis Statibus, eò quod illud sine expectatione ullius commodi, quoties occasio tulerit, magnas impensas facere, seque ipsum periculis exponere cogeretur, ad repellendum eos marique Balthico excludendum, quibus sæpe numero nihil aliud forsitan propositum ibi esset, quam protegere & tueri eos, in quorum conversatione Regno huic maximum momentum situm est. Ut supersederem pluribus exponere, quod Regnum Sveciæ, siquidem hac via res præcederet, parva manu munitissima locorum mare Balthicum accolentium, cooperante Regno Daniæ, sibi subicere possit; Ipsiq; Domini Commissarii rem istam accuratè perpendentes necessariò credituri sint, Svecos hac in primariò intendere, ut Daniæ omnibus suis Confœderatis, amicis & sociis suspectam reddant, quò postmodum generale aliquod odium erga Regnum hocce excitent, quod parum commodi eidem allaturum sit, contra verò omnia illa consilia, quæ Regni hujus securitatem forsitan respicerent, sibi que commendatam haberent, disturbare & effectu suo fraudare queat. Facile quoque conjectu esse, Svecos non ad eò ignaros status & inclinationis hujus Regni, ut ex ejusmodi Transactione, si usus postularet, multum emolumenti & effectus sibi polliceantur; quin potius ut promissis illis non præstitis ansam novas accusationes exinde fabricandi arripiant, & ante omnia medium aliquod in promptu habeant, quò ejusmodi Transactione, quam nunquam jactabundi ostentabunt, consilia illorum, quos in se forsitan irritaturi essent, quasi occæcare seu irrita reddere, & à se absterre queant. Quod denique ultima hæc consideratio, Svecos scilicet ex Transactione ista exiguum sibi fructum posse promittere, & manifesta illa injuria, quæ ex processu circa subjectum casum apparet, occasionem subministrent credendi, eos iniquissimi istius postulati extorsionem tanti non æstimare, ut vel propterea (nisi potius solummodo comminationes sint) exercitum, quem in tres vel plures hostes ducere possent, heic

weesen, dat sy een Armée welcke sy teegens drie ofte meer Vyandē werck condengen, daeromme souden op houden, als sy geen andere Oorsaeck hadden om te blyven leggen, ende dat dier halven ende om andere reeden in myn voorgaende aen U. Ed. aengeroot, welcke ick by haer Ed. repeteerde, haer Ed. de vorsch. Dreygementen niet geliefden te apprehenderen, maer als alle het geene in deesen deese Croon obligeerde om by haer eens welgenomen Resolutie stantvastich te verblyven. T' geen gedachte Heeren Commissarisen welcke ick byden anderengevonden hadt, daerop antvvoorden, vvas in substantie dat sy vvel condeng plaetse geven aen alle het geene by my vvas gediscourcirt ende dat Syn Mayst. ende de Heeren Ryxraeden soo onweetent niet vvaeren van haer eygen Interessen, ende van die yemant van deselve de minste Geneegentheyt soude syn intevvilligen t' geen in deesen byde Heeren Svvetse soo seer onbehoorlvvurt geurgeert, dat sy oock tot nock toe haer daer teegens, gelyck my bekent vvas, hadden geopposeert, ende niet anders gesint vvaeren als sy voorheenen syn gevveelt; dat het geen ick voorbrachte ontrent de vveynich reflexie, vvelcke te maecken viel op de gedaene Dreygementen vvel mochtē gefondeert syn, maer dat sulcx niertemin onsecker vvas, ende dat geen Vrūde sich scheenē aen de Securiteyt van deese Croon geleege te laeten syn, ende dat deselve in den Staet, in devvelcke sy teegen vvoordich vvas, met en flach conde vverden overvallen ende geruineert, ende dat sy vel raet van nooden hadden van haer Vrunden, hoe verre sy in deesen souden connen ende behoore te gaen, om haer aen soodaenich een onversfettel. Ongevall niet te exponeren. De Conferentie, vvelcke des anderen daegs met de Heeren Svvetse Ambassadeurs is gehouden, heeft geheele ses Uyren geduyrt, ende is voornaementl. toegebracht met yverige Disputen overt' vorsch. Poinct ende over de Forten, Scheepen ende Goederen door eenen Carloff op commissie van deese Croon in Guinea geduyrende de Oorloch verovert, vvelcke Restitutie by de Svvetse Ambassadeurs alles dat sy pretendieren eenmael tegel. souden by geschrift stellen, t' vvelck naederhadt by haer gedaen soude syn, ende is daerop deese Naemiddach vvederom Conferentie gehouden met Interventie vande Heer Ambassadeur van Vranckryck, vvelcke int' openbaer sich gelaet vveynich gesticht te syn, inde hardicheyt van deese Svvetse Proceduren. Ick hebbe naet, eyndingen vorsch. eerste Conferentie met de Ryxhoffmeester gesprocken, ende ben van Syn. Ed. bejeegent in gelycken sinals van opgem; Heeren Commissarisen, daer is in de Resolutie van deese Croon noch geen Veranderinge gemaeckt, maer ick ben te mercken, dat de gedachten meer ende meer chancelleren (soo ick my niet bedriegh) tusschen t' geen de reeden haer als behoorlyck doet erkennen, ende de vreesse haer necessair can doen achten. In dien door suffisante Middelen van Securiteyt aen deese

detinerent, si alia commorandi causa non adessent. Ob has itaque
 & plures præterea alias rationes, in superioribus congressibus à me
 adductas, quas hæc quoque repetebam, velint Domini Commissarii
 nullam comminationum istarum rationem habere, sed quemadmodum
 etiam omnia à me dicta Regnum hoc ad id obligarent, in optima sua sen-
 tentia constantes permanere. Quicquid sermonibus hæc meis à Domi-
 nis Commissariis responsum fuerit, in substantia erat ejusmodi, quod om-
 nibus à me prolatis facillime fidem & locum dare possent, nec S. R. M. Re-
 gni que Senatores sui Status & interesse ignaros adeo existere, vel unum
 saltem illorum eò propendere, ut assentire velit iniquo isti postulato quod
 tantoperè à Svecis urgetur; quod etiam in hunc usque diem, ut mihi no-
 tum esset, masculè se opposuissent, nec vel hodie aliam sententiam foveant.
 Equidem se faciles concedere, non sine fundamento ac ratione à me dici,
 comminationum istarum exiguam habendam rationem; nihilominus
 parum tutum illud esse, nullumque amicorum apparere, qui pro se-
 curitate Regni hujus curam velit agere, illud vero, hocce præsertim tem-
 pore, in ejusmodi statu versari, ut uno impetu invadi & everti queat; seque
 propterea amicorum suorum consiliis opus habere, ut quomodo in hoc
 negotio sese gerere, & quousque procedere deberent, certò scirent, ne ejus-
 modi gravissimo & vix evitabili periculo se exponerent. Conventus qui se-
 quenti die cum Dominis Legaticis Svedicis habitus est, integras sex horas
 duravit, & maximam partem in sumptus fuit acerrimis disputationibus
 circa prædictum punctum, ut & munimenta, naves, merces atque bona
 quodam Carlossio Commissione Danica instructo, in Guinea, fervente
 bello, occupata & rapta, quorum restitutionem unà cum reliquis omni-
 bus quæ prætendunt, simul ac semel in scripto promitti volunt Legati Sve-
 dici, ut postmodum circa eorundem præstationem eò melius convenire
 queant. Quem in finem hoc pomeridiano tempore iterum Conventus
 habitus est, interveniente Domino Legato Gallico, qui, quantum ex facie
 ipsius apparet, duritiæ Svedicorum ejusmodi processuum parum delectatur
 Ego verò post finitum priorem congressum Dominum Regni Magistrum
 adii & ab eo idem responsum cum illo, quo Domini Commissarii me in-
 pertiebant, retuli. Equidem decretum illud hujus Regni nondum est mu-
 tatum, possum tamen deprehendere, cogitationes magis magisque vacil-
 lare (nisi me valde fallit animus) inter id, quod ratio, ut ipsorum officio
 conveniens, dicitur, & timor factu necessarium existimat. Quod si autem
 Ministri hujus Regni sufficientibus mediis de securitate sua certiores reddi,
 & circa eandem confirmari possent, nulla sententiarum mutatio hæc metu-
 foret. Sed ut nunc res se habent, nihil adeò indubitò affirmare possū, quàm
 illud solummodo quod tempus, imminere videtur, quo S. Præpot. Cels. si-
 quidem

Heeren conde verfet vverden daer vvaere geen Veranderinge inde Resolutie van deese Croon t'apprehendeeren, maer soo de Saecken staen, can ick niet seckers schryven als alleen, dat het tydt schynt voor haer Hoog. Mo. indien by haer deese Saeck van die Consideratie vvertgeoordeelt, om voort te treden tot soodaenige Resolutien, als een sufficient Remedie soude mogen syn teegens de vreesse, door Middel van devvelcke men t' geen voorf. is, aen deese Croon soeckt te overdringen. Door geen andere Motiven sul in deesen Prajuditie aen haer Ho. Mo. Intentie geleyt vverden. Maer de Svvetse hebben door twee Ingenieurs Nieuwborch, t' vvelck in Funen op de Belt leyt, doen besichtigen, soo ick gelooff, om achterdacht ende schrick in de gemoederen alhier dieper in te drucken, ende veele incomende Tydingen uyt de Plaetfen daerde Svvetse Troupen leegen vermeerderen deselve daegelycx.

Alia Beuningii literæ de die 6. Jul. 1658. Haff.

Myn Heere,

Verscheyden Conferentien voorgefallen synde tusschen de Heeren Ambassadeurs van Svveden ende Commissarisen van Dennemarckē, syn eenige kleyne dingen affgedaen, maer ontrent het sluyten van de Oostzee aen alle vremde Oorlock-Scheepen, ende de Restitutie van de Forten in Guinea, staet het (soo ick verneeme) noch in voorige Termen, hoevvel de hier aengecoomen Resident van Svveden, op gisteren teegens seecker uytheemsch Minister geseyt heeft, dat alles verdraegen vvas. Nevens vorf. twee Poincten, blyft noch dispuyt over een Svvetisch Schip op Poolische Commissie voort' aengaen van den Oorloch genoomen, en voor deese Stadt opgebracht, ende hebben de Heeren Svvetische Ambassadeurs daeren boven nieuvelycx geprooneert, dat Syn Mayst. van Dennemarck sich soude verbinden geen onnoodige Werving te doen, vvelcke aen Svveden soude connen Jalousie geven, maer op dit laeste schynt niet soo sterck te sullen vverden geurgeert, maer op de voorseyde vorder Poincten bleeven de Heeren Svvetische dringen met de oude Communitien van dat haer Armée sal blyven leggen tot dat die affghandelt syn tot haer Contentement, ende accordeert alsnoch haer doen met haer seggen, devvyle geen Svvetische Troupen haer bevveegen om aff te trekken, niet teegenstaende de Heer General Guldenleuvv, om des te meer alle Ptatexten vvech te neemen, voor ses daagen van hier vertrocken is, om de Ruyters, vvelche aende uytgeloofde twee duysent to cort quamen, aen Syn. Mayst. van Svveden over te leveeren. De Svvetische Ambassadeurs hebben op gisteren aen deese Coningk behantreyckt een Missive vande

quidem negotium hoc momentaliciojus æstimant, ejusmodi cõsilia capere necesse habent, quæ sufficiens remedium præbere possint contra metum, cujus ope Sveci postulara sua à Danis obtinere contendunt. Sanè nisi illa consilia fuerint adhibita, præjudicium & incommoda in S. Præpot. Celsitud. mentem ac intentionem heic admittenda, nullatenus impediri poterunt. Cæterum Sveci nuper situm urbis Neoburgi Fionum, quæ freto Balthico adjacet, per duos munitionû bellicarum artifices explorari fecerunt, in eum, ut mihi persuadeo finem, ut scrupulos & metum animis hominum eò validius heic locorum inprimerent: cui rei non parum militant quæ quotidie huc afferuntur nuncii ex iis locis, ubi miles Svedicus adhuc commoratur. Quo ipso &c.

Literæ Beuningii scriptæ Haffn. d. 6. Jul.

Anno 1658.

Domine mi,

IN diversis Conventibus inter Dominos Legatos Svedicos & Commissarios Danicos hætenus habitis negotia quædam non magni ad eò commatis fuere composita, sed quantum ad exclusionem peregrinæ classis è mari Balthico, & restitutionem monumentorum in Guinea occupatorum attinet, res adhuc in eodem, ut ego quidem percipio, statu permanet. Quanquam qui heri huc accessit Residens Svedicus uni Ministrorum extraneorum affirmaverit, de omnibus conventum esse. Præter jam adducta duo capita controversia adhuc reciprocatur de navi quadam Svedica, sub Commissione Regis Poloniæ ante bellum in chatum capta, & in portum hujus Urbis adducta; & insuper Legati Svedici nuper trimè præposuerunt, debere Sac. Reg. Majest. Daniæ polliceri, ut omni non necessaria militum collectione abstinere velit, quæ Regno Sveciæ æmulationem quandam & scrupulum excitare ac injicere possit. Sed ut apparet, huic ultimo non ad eò præfracta in hærebitur. Supradicta verò priora capita Domini Legati seriò urgent, adhibentes etiam consuetas suas comminationes, exercitum scilicet tam diu heic commoraturum, donec quæ restarent controversiæ ex voto & sententia sua finire forent. Et hætenus facta dictis egregiè respondent, cum ne ad iter quidem accingatur exercitus Svedicus, non obstante, Dominum Locumtenentem Generalem Gyldenlövvium, ad quosvis prætextus eò magis removendos, ante sex dies hinc profectum esse, ut qui ad numerum promissorum bis mille equitum complendum adhuc desiderantur milites, Sac. Reg. Majest. Sveciæ tradat. Legati Svedici hesternæ die à Rege suo scriptas literas Regi Daniæ exhibuerunt, in quibus, ut mihi relatum est, S. Reg. Majest. placidis & civilibus verbis queritur, quod ob pro-

K

crastina-

vande Coninck haer Meester, inde welcke (soo my geseyt is, die Mayst. geliefte in beleefde termen te claegen, dat hy door het traineeren van syn e tractaeten aen dit Hoff, gedrongen wert tot groote Overlast van de Onderdaenen van deese Croon, ende tot naedeel van syn eygen Saecken, op de Boodem van dit Ryck te verblyven. De Ambassad. van Vranckryck naem voor drie daegen Affsicheyt van den Coning ende Coninginne, ende de jonge Prins, om tot den Coning van Sweden naer Flensborgh te vertrecken, maer heeft hem noch deese daegen laeten ophouden, op Hoope dat syn devoiren om deese Heeren met Sweeden tot een Accommodament te doen coomen, meer vruchtbaer soude werden. Ick onderlaet niet deese Heeren by nae van dach tot dach, conform d' Ordres van haer Ho. Mo. te sprecken, maer ick can van de uytcomste van myn schuldige Neersticheyt in deesen even so weynich Seeckerheyt teegen woordich vootsien, als by tyden vant' affgaen van myn jongste Advisen, ende begin meer ende meer t' apprehendeeren, dat de Continuele Clachten, met dewelcke men my bejeegent, vā dat het verblyff vande Swetsche Troupen in dit Ryck by sich selven langer onverdraechlyck is, vvel Preparatien, soudē moogen syn van Exculē vvelcke men soude vwillen doen valideeren by haer Ho. Mo. indien sich deese Croon laet overdringen t' geene de Svetsche haer ontrent d' Excluse van de vreemde Oorloch Scheepen trachten t' extorqueeren. Aende Heer Ambassadeur van Vranckryck, noch aende Svetsche is geen Audientie te Hooff geaccordeert om deselve reeden, om dewelcke deselve aen my vvas gedifficulteert, maer haer Ed. hebben haer Mayst. in des Conings Tuingarde gesproocken. De Envoye van deese Croon aenden Groot-Vorft van Moscovien, is gisteren vvedergekeert binnen deese Stadt, ende heeft van daegh te Hooff rapport van syn vvedervaeren gedaen. T' geene ick daer van heb connen verneemen, is dat gemelde Envoye ven den Groot Vorft is beleefdelyck geadmitteert; Ende dat de Moscoviters. scheenen haer Accommodement met Poolen te vwillen stabilieeren, en met Svveden gesint te syn in Oorloch te blyven; des niet te min soude oock met Svveden Tractaten aengeselt syn, om de Coningk van Poolen door Middel van Jalousie te eer te doen resolveeren om aenden Groot-Vorft Contentement te geven.

Excerpta ex literis Beuningii de dato Haffn.

9. Jul. Anno 1658.

Myn Heere,

HAer Ho. Mo. sullen uyt myn jongste aen U. Ed. vande 6. deeses Maents verstaen hebben t' geen ick ter tyt van de Toestant vande Nego-

Nego-

craftinationem Tractatum in Aula hac non sine ingenti subditorum molestia, & propriarum rerum jactura ac detrimento cum exercitu suo in Regnis his manere cogatur. Legatus Gallicus ante triduum Regi, Reginae, & electo Principi valedixit, ad Regem Sveciae Flensburgum profecturus, per hosce tamen dies aliquod heic commorari voluit, spe firma sustentatus, fore ut officiorum suorum, quibus, ad sopiendas & componendas Regnorum horum controversias strenuè hæcenus defunctus est, fructum eò citiùs possit metere. Ego singulis fermè diebus, prout S. Præpot. Celsitud. clementer mihi in mandatis dederunt, Ministros quidem hujus Regni convenio & alloquor, sed de eventu, seu potius effectu debitæ meæ diligentiae hoc tempore nihil certi polliceri queo, & vel hodie eadem dubia me occupant, quibus cum proximas meas literas scriberem obrutus eram. Magis magisque enim indies mente præcipere possum, continuas istas querelas, quibus, ob moram exercitus Suedici in Regno hoc, reverà quidem intolerabilem, heic obtundor, futuras esse prænuncias excusationum, quas S. Præp. Celsitud. approbare laborabunt Dani, siquidem sibi id injungi paterentur, quod circa exclusionem peregrinae classis bellicae Sueciciis extorquere volunt. Publica ad Regem admissio tam Legato Gallico, quam Legatis Suedicis easdem ob causas, quæ mihi afferebantur, denegata fuit. Integrum tamen ipsis erat, S. Majest. in horro Regio adiisse. Qui à Rege hoc ad Magnum Moscoviae Ducem ablegatus fuit, heri in Urbem reversus est, & hodie functionis suæ rationem reddidit, quidque ipsi acciderit coram Rege exposuit. Quantum ego hujus intelligere potui, dictus Ablegatus à Magno Duce civiliter habitus est, quodque Moschi ad pacem cum Polono stabiliendam, bellum verò cum Suecis continuandum propendere videantur. Nihilominus & cum Suecis Tractatus instituendos, quò Regem Poloniae per ejusmodi æmulationis studium faciliùs eò adducerent, ut Magno Duci satisfactionem præstet. Quo ipso, &c.

Extracta ex literis Beuningii, de die Hassn.

9. Jul. Anno 1658.

Domine mi,

SUæ Præpot. Celsitud. ex literis 6. hujus mensis die ad Te scriptis Sintellexerunt, quid tunc temporis de statu Tractatum cum Dominis Legatis Suedicis heic institutorum mihi notum erat. Interea temporis indicatum mihi fuit, Legatos Suedicos persuasionibus Legati Gallici,

K 2

& alio-

Negotiatie met de hier aenveefende Heeren Ambassadeurs van Svveden had vernoomen. Seedert ben ick bericht datmen aende Svveetsche Syde aende persvasien vande Ambassadeur van Vranckryck ende van anderen, vvelcke haer Ed. van tyt tot tyt hebben geremonstreert, dattet voor de Croon Svveden bedanckelyck is, alle de geene, die Interest hebben op de Oostzee te iriteeren ende offenseeren door de continuatie van foodaenige Proceduyren, als sy tot noch toe gebruyckt hebben, om deese Croon te disponeeren tot de bevuste Excluse van alle vreemde Oorloch-Scheepen uyt de voorsch. Zee, en dat daeren boven niet te verwachten was, dattet selve van deese syde soude vvorden ingevilligt, ofte schoon ingevillicht synde, soude connen vvorden geprasteert, ende aen andere dergelycke Motiven soo veel is gedefereert, dat gemelde Heeren Ambassadeurs verclaert hebben te connen toestaan, dat ten aensien van Staeten buyten de Oostzee gelegen, vvorde verbleven by de Woorden van Tractaet (vvelcke deese Heeren verstaen, haer niet te verobligeeren, om aen Secoursen ter Zee, die niet teegens dit Ryck, ofte aen Oorloch-Scheepen, die tot Bescherminge vande Navigatie mochten vvorden geemployeert, den Toeganck tot de Oostze te helpen verhinderen) mits dat deese Cronn aenneeme neffens die van Svveden te beletten, dat de aengelande aende voors. Zee, geen Zeemacht op deselve brengen, ende het schynt dat op die Voorslach vvel tot een Accord mocht vvorden gecoomen over dit Poinct.

& aliorum, qui hactenus ipsis aliquoties remonstrassent, Regno Sueciae non parum periculi exinde imminere, si omnes illos, quorum Interesse in mari Balthico versatur, irritare velint & offendere per continuationem ejusmodi Processuum, quibus hucusque fuissent usi ad disponendum Regnum Daniae, ut in exclusionem omnium peregrinarum navium bellicarum e praedicto mari consentire debeat; & praeterea Danos id nullatenus concessuros esse, aut quanquam promittatur, praestare illud nullomodo posse, & aliis insuper motivis ac argumentis persvasoriis tantum dedisse, ut praedicti Domini Legati dixerint se posse tandem concedere, ut intuitu Statuum extra mare Balthicum sitorum, inhareatur verbis Tractatus (quae Dani in hunc sensum intelligunt, ut nolint teneri, vel subsidiariae cuidam classi bellicae, quae Daniae non inimica esset, vel aliis navibus bellicis ad commerciorum defensionem adhibendis, aditum ad mare Balthicum denegare) cujus vigore Regnum hoc in se suscipiat, una cum Regno Sueciae impedire, ne istius maris accolae classem ibi exercere debeant. Et quantum apparet, in hanc sententiam circa punctum istum invicem convenietur, illaque controversia removebitur.

Diplo-